

Kainuu ja
kirjallisuuden
helmet

Veikko Huovinen

1927 - 2009



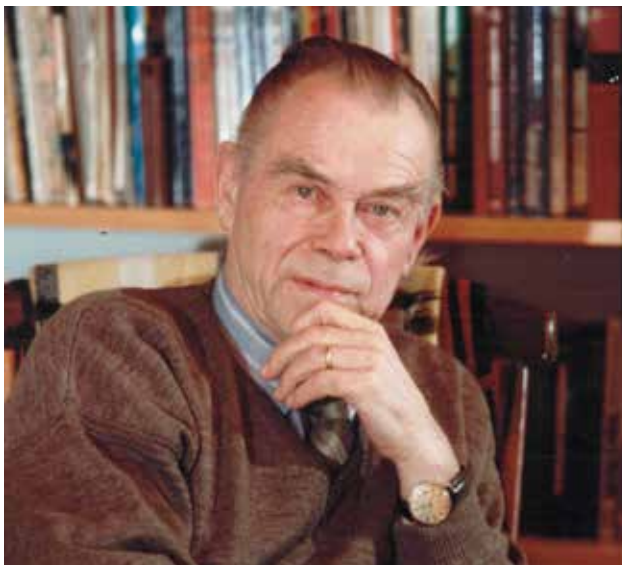
*Havukka-ahon ajattelijan patsas
Hirvensaari, Sotkamo*

Veikko Huovinen

7.5.1927 – 4.10.2009

#Spotlit

© Kainuu Arctic Lakeland



Veikko Huovinen – ihminen ja kirjailija

Veikko Huovisen runsasta tuotantoa yhdistää yksi tekijä: rikas suomen kieli, joka kantaa ja luo oivaltavia kuvia suomalaisesta elämäntodellisuudesta.

Uudistumiskyky loi pohjan Huovisen yli 50-vuotiselle kirjailijan uralle, jonka aikana myös kirjallisuus uudistui. Huovinen kirjoitti lyhytproosaa ennen kuin lajia oli vielä keksitty ja ennakoiti usein myös edessä olevia yhteiskunnan muutoksia. **Havukka-ahon ajattelijan** myötä Huovinen tuli lukijoille tutuksi ihmistä ymmärtävänä humoristina, mutta kirjailija onnistui yllättämään lukijansa aina uudelleen.

Huovinen oli kirjailija, jonka teoksissa on huumoria – joskus hiljaisena hymynä myhäilevää kuin Hamstereissa, joskus sivaltavaa, lukijan oivallukseen luottavaa satiiria. Sen taidon varassa syntyivät esimerkiksi kuvat Hitleristä, Stalinista ja Pietari Suuresta.

Huovisen teksteihin näkyvät ihmiselämän ilmiöt arasta, nuoresta rakkaudesta, luonnontunnelmista ja syvästä surusta aina sotaan, hirmuvaltaan ja yhteiskunnalliseen kuohuntaan. Konservatiiviseen arvomaailmaan sekoittui teoksissa hetkittäin hämmäntävää anarkismia.

Teemoja

Veikko Huovinen oli luonnon ja ihmisen tarkkasilmäinen kuvaaja. Omintakeinen ajattelija Konsta Pylkkänen kasvoi kansanmiehen, elämäntavan ja aikakauden kuvaksi ihmisenä, joka pyrki löytämään paikkansa koko olemisen avaruudessa.

Huovinen oli itsenäinen ajattelija. Sodan todellisuus, silmitön julmuus ja ydinsodan uhka heittivät varjon, jota pasifistinen Huovinen lähti riisumaan huumorin ja satiirin keinoin. **Veitikalle** ei maailmankirjallisuudesta löydy verrokkia. Miesten välinen ystävyys saa kuvansa monessa Huovisen teoksessa, **Lampaan-syöjien** kumppanuutena yhtä hyvin kuin **Koirankynnen leikkaajan** Eetvi Mannisen hyvinä tekoina.

Huovisen kerronnassa herrat ja työmiehet kykenivät rauhanomaiseen rinnakkaineloon ja hyvät ihmiset olivat hyviä. Yli 50 vuoden jälkeen Huovinen vielä palasi saattelamaan keskeisen romaanihahmonsa Konsta Pylkkäsen turvalliseen vanhuuden rauhaan.

Hahmoja

Huovisen laajasta tuotannosta löytyy Konstan lisäksi useita kuolemattomia hahmoja. Värikkään ihmiskulkueen lisäksi päähenkilönä voi olla elinvoimaa uhkuva metsä, Huovisen rakastama Suuri vihreä,

Ajattomat hahmot tarjoavat myös tunnistettavia ajankuvia. **Hamstereiden** varastoimisviisaus on tuttua menneille sukupolville. **Lentsun** hahmot peilaavat monelta kannalta suomalaista yhteiskuntaa 1970-luvun lopulla. Sotaveteraanien sukupolven tunnot välittyvät **Lentsusta** ja **Koirankynnen leikkaajasta**.

Huovisen lyhyet erikoiset vilisevät väkeä – tuotannossa seikkailee yli 600 nimettyä hahmoa ilottelevine nimineen. Ronskeimmillaan kyse voi olla **Rasvamaksan Postia** -novellin Violet Sukupuoli-Nussikkalasta tai T.M. Masturbatiolasta, historiatietoisimmillaan **Oravanmetsästäjän** sihteerin Else-Maj Pontopidanista tai sanaleikkisimmillään **Rauhanpiipun** Petro Paciposta.

Merkkipaaluja

- syntyi Simossa 7.5.1927
- perhe muutti Sotkamoon syysalvella 1927
- isä Juho Aukusti Huovinen, äiti Rosa Elina; lapsuudenkotina Lepistön virkatalo isosisko Hilikka ja pikkuveli Pentti
- kansakoulu Salmelassa Sotkamossa, Kajaanin yhteislyseoon vuonna 1938
- ilmatorjuntajoukoissa Oulussa 1944
- ylioppilaaksi 1946
- metsäharjoittelijana 1946 - 1947, 1948
- asevelvollisuus 1947 - 1948 Nurmeksessa
- Helsingin yliopiston metsätieteelliseen 1948
- esikoisteos Hirri 1950,
- Havukka-ahon ajattelija 1952
- metsänhoitajaksi 1952; Metsähallituksen palveluksessa Kuhmossa ja Sotkamossa
- vapaaksi kirjailijaksi 1957
- avioitui hammaslääkäri Hilikka Hemmingin kanssa 1958, perheeseen kolme lasta
- kirjallinen tuotanto jatkui vuoteen 2007; yhteensä 17 romaania, 12 novellikokoelmaa, 4 elämäkerrallista teosta, lukuisia kokoelmia, kaksi näytelmää
- sai lukuisia tunnustuksia ja palkintoja, mm. filosofian kunniatohtori Oulun yliopiston luonnontieteellisessä tiedekunnassa 1983, valtion Tiedonjulkistamisen valtionpalkinto 1985
- kokeili taidemaalausta, kalasti ja metsästi, oli innokas penkkiurheilija ja huolellinen omakotiasuja; koneet ja autot saivat huomiosta osansa
- menehtyi Sotkamossa 4.10.2009



Huovishuone, Sotkamo

Veikko Huoviseen liittyviä tutustumiskohteita Sotkamossa

Huovishuone, Niemeläntie 1, Sotkamo

Huovishuone esittelee kirjailija Veikko Huovisen työ- ja elinympäristöä, tuotantoa ja niiden taustoja. Kirjailijan työhuoneen tarkassa jäljitelmässä voi melkein kuulla kirjoituskoneen naputuksen. Huovishuone on sisustettu alkuperäisen työhuoneen esineistöllä, kirjakokoelmalla ja huonekaluilla, mikä luo huoneeseen ainutlaatuisen tunnelman. Myös näkymä työhuoneesta on lähes sama kuin Huovisen alkuperäisessä työhuoneessa.

Huovisnäreikkö, tien 888 varrella, n. 25 km Sotkamosta

Veikko Huovisen täyttäessä 75 vuotta Metsähallitus perusti nimikometsän kirjailijalle, hänen isälleen ja sedälleen, jotka toimivat metsänhoitajina. Huovisnäreikössä kiemurtelee noin 700 metrin pituinen polku. Polun varrelta löytyy luettaviksi Huovisen itsensä valitsemia ajatuksia metsästä, jotka johdattavat kulkijan kiehtovalle matkalle metsän sieluun ja osaksi Puukansan tarinaa. Ympäristö on metsätalousaluetta, jota Veikko Huovisen ohjeen mukaan hoidetaan kulloisenkin hyvän metsänhoitotavan mukaisesti.

Havukka-ahon ajattelijan -patsas, Hirvensaari, Sotkamo

Kirkonkylän tuntumassa sijaitsee taiteilija Nina Ternon veistos Havukka-ahon ajattelijan (1989). Veikko Huovisen toiveiden mukaisesti teos on omistettu hänen tuotannolleen, ei Huoviselle henkilönä. Huovinen itse piti hirven ja miehen hahmoista voimansa saavaa veistosta komeana. Patsaan jalustaan on veistetty Huovisen Konsta Pylkkäselälle kirjoittamat sanat: "Ihmisellä on tässä avaruudessa kusiaisen valtuudet."

Huovisen hauta, Rauhantie 11, Sotkamo

Veikko Huovinen kuoli lokakuussa 2009 ja hänet haudattiin Sotkamon hautausmaalle. Kirjailijan haudalla on pyöreä muistokivi muistuttamassa hänen jättämästään kulttuuriperinnöstä sanoin: "Minä lähdin, ja muuttolinnut lähtivät, mutta minun maisemani jää".

Entinen palovartijan maja, Vuokatinvaara, Sotkamo

Vuokatinvaaralla sijaitseva historiallinen rakennus on toiminut muun muassa palovartijan majana ja kaukotähystyspaikkana. Vuonna 1948, opiskellessaan metsänhoitajaksi, Veikko Huovinenkin oli tuvassa kesätoivissa palovartijana. Nykyisin majassa toimii hillomunkeistaan ja kuumasta kaakaostaan tunnettu kahvila Ripa's Kuppi, joka on avoinna helmi-maaliskuussa. Kuppiasta löytyy edelleen vanhoja vieraskirjoja 1930-luvulta asti.



www.veikkohuovinenseura.fi
veikkohuovinenseura@sotkamo.net
Puhelin: 045 177 5145



Huovisnäreikkö, Sotkamo

Lue lisää kainuulaisista kirjailijoista:

kainuunliitto.fi/kirjallisuusmatkailu
Kainuun kirjailijat www.kainuunkirjailijat.fi
Kainuun lausujat www.kainuunlausujat.fi
Kainuu.fi
www.spot-lit.eu

